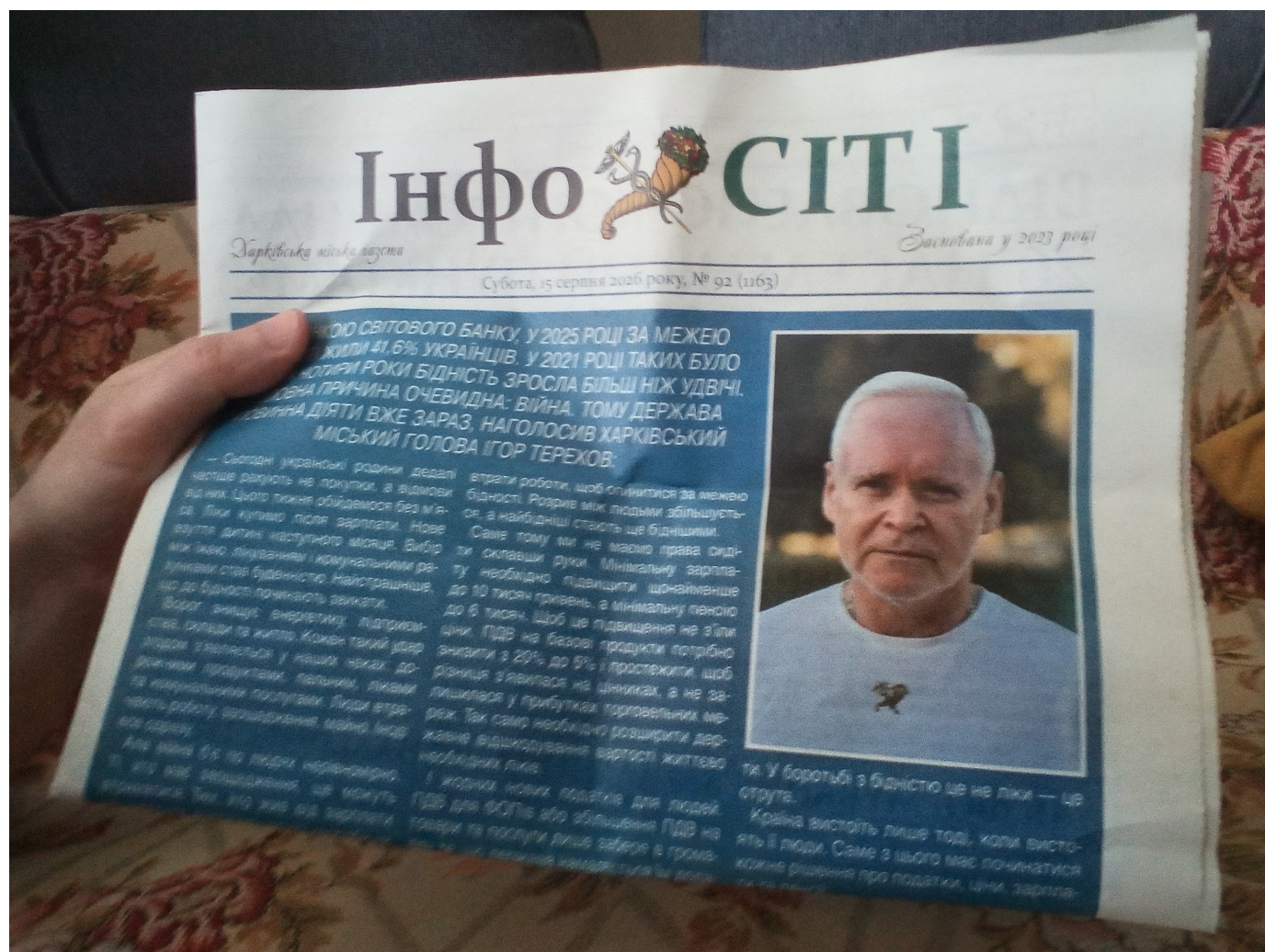

Нова харківська міська газета

Потримав у руках PR-газету Терехова — харківську міську газету "Інфо СІТІ".

На розвороті сторінки доволі оперативне зведення про позитивну динаміку на Дніпро(петро)вщині. До речі, задумався: коли область таки перейменують, вийде ситуація, що лише одна з областей на Дніпрі є Дніпровською. Чергова проблема сучасного імені "Катеринопетровська".

Далі Терехов обіцяє побудувати науковий ІТ-парк на згарищі ринку при станції Барабашова. Краще б нарешті добудували міст за базаром.

Потім Терехов обіцяє винаймати молодь і закликає центральний уряд до пільг для підприємців й спрощення процедури відшкодування майна, знищеного ворогом. А ще пишається тим, як місто забезпечує безпеку, зариваючись у землю: каже про підземні школи, дитсадки.

Нижче на 3-й сторінці газета розповідає про те, як до переселенців у гуртожитки їздять лікарі-терапевти; як юні футболісти їздили в Британію (5:2 на нашу користь); що відновлення житла в місті відбувається за сприяння норвезької NRC (Norwegian Refugee Council).

У нижньому краї сторінки доволі іронічна замітка про те, що середмістя потребує затінку, а тому комунальники висаджують клени. А чого в нас бракує затінку? Хіба не Кернес-семпай рубав дерева, що той канадський лісоруб секвої?

На 4-й сторінці знову вода про молодь. А нижче сюрприз: виявляється, харківський дельфінарій досі працює! Навіть фото дельфінів надрукували. Я наївно був упевнений, що ці морські тварини давно в евакуації. А ще трохи нижче про марнотратство: про прикрашання фронтового міста.

5-та сторінка, як розумію, — оглядова, про події поза містом. Тут нагадують про нову купюру зі Стусом, про якісь зміни порядку реагування на “булінг (цькування)” у школах. До речі, примітно, що це недолуге запозичення досі пояснюють через українське слово.

Виявляється, 13 серпня був пік Персеїд — зорепаду. Зорепади триватимуть аж по 24 число — до Дня Незалежності. Пропонують загадати бажання.

Інформують про акцію на залізниці: при покупці квитка на деякі поїзди можна заразом замовити книжку, яка чекатиме Вас у потягу. Як зрозумів, йдеться не про бібліотечні послуги, а саме про покупку. Це акція на підтримку українського книговидання.

Іще нащось газета розповідає про появу Редбулла у Маках США та Австралії. Дуже актуальна й важлива інформація!

Повертаємось до справ міста. На 6-й сторінці розповідають про пляжно-волейбольний турнір, яких, ЗВІСНО Ж, відкривав його превелебність сивочола голова міста.

Далі приємні новини про відбудову значно пошкодженого будинку в одному районі та дрібніші ремонти будинків в іншому. Ремонтують дороги, звели укриття для притулку тварин. Інформують про святкові заходи до днів міста, прапора й Незалежності України. В принципі, місто дійсно тримається й живе життя.

Останній аркуш — класика інформаційного шуму безкоштовних газет. Наприклад, тут “топ-7 сезонних овочів літа”, серед яких патисон. І відразу ж нижче, як не потруїтися тим топом: стаття “Як улітку вберегтися від харчових отруєнь”. На звороті гороскоп і асортимент безкоштовних хатніх тварин із притулку. Спершу хотів відсканувати цю сторінку, але зрозумів, що вона більша за А4.

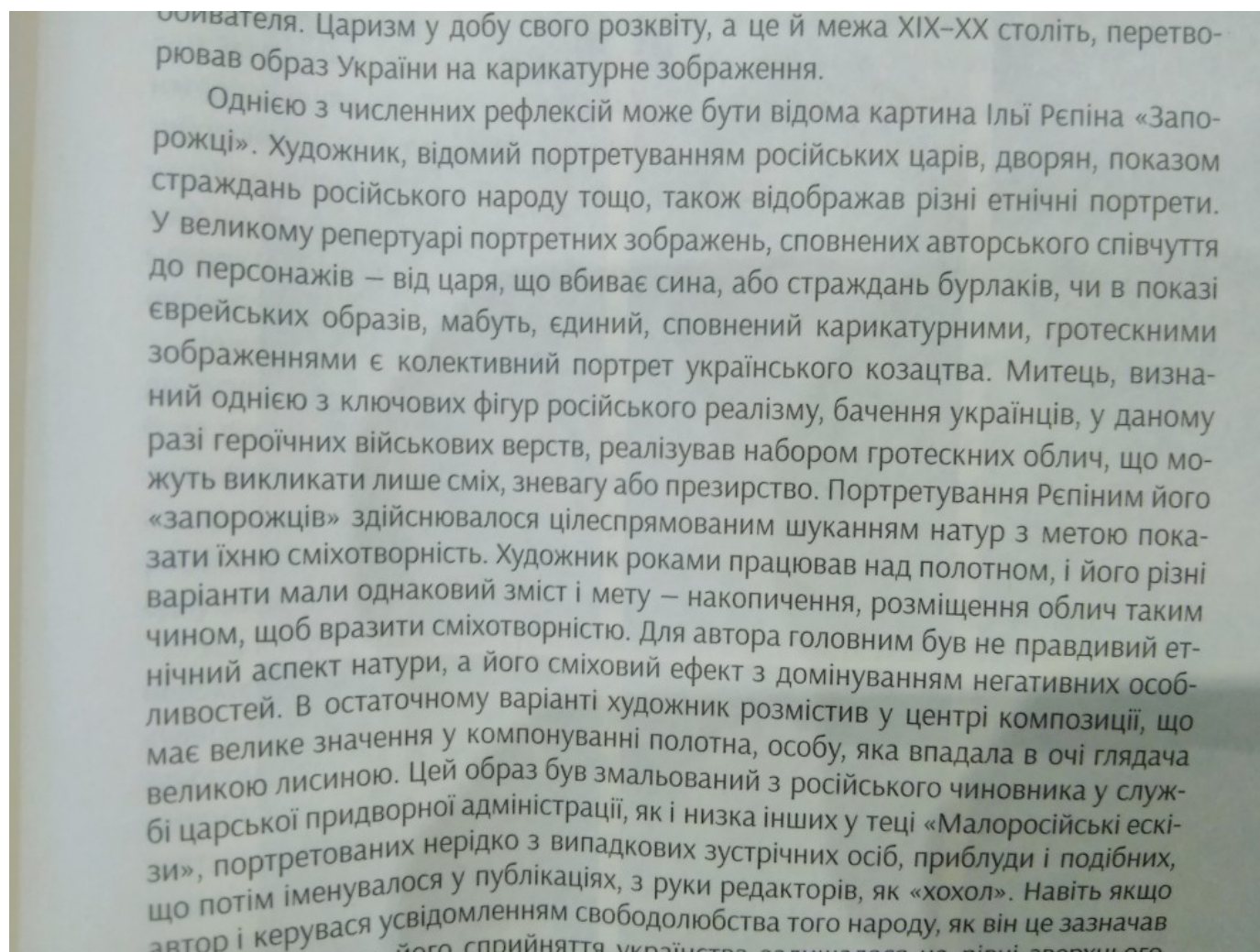
Ось і все. Дуже коротка газетка, майже інформаційний листок.

Репін — українофоб?

Оригінально публікація на ЖЖ від 30.04.2021.

Читаючи у журналі «Всесвіт» “рецензію” [Євгена Пащенко](#) на книгу «Леся Українка як представниця українського модерну», я матюкався вголос!

Перші три сторінки статті присвячені протиставленню неправильного «модернізму» правильному «модернові» (термінологічна буря в склянці), а потім несподіваний наїзд на чугуївця Репіна на дві сторінки, не рахуючи ілюстрації.

[...] Царизм у добу свого розквіту, а це й межа XIX–XX століть, перетворював образ України на карикатурне зображення.

Однією з численних рефлексій може бути відома картина Ільї [sic!] Рєпіна “Запорожці”. Художник, відомий портретуванням російських царів, дворян, показом страждань російського народу тощо, також відображав різні етнічні портрети. У великому репертуарі портретних зображень, сповнених авторського співчуття до персонажів — від царя, що вбиває сина, або страждань бурлаків, чи в показі єврейських образів, мабуть, єдиний сповнений карикатурними, гротескними зображеннями є колективний портрет українського козацтва. Митець, визнаний однією з ключових фігур російського реалізму, бачення

українців, у даному разі героїчних військових верств, реалізував набором гротескних облич, що можуть викликати лише сміх, зневагу або презирство. Портретування Рєпіним його “запорожців” здійснювалося цілеспрямованим шуканням натур з метою показати їхню сміхотворність. Художник роками працював над полотном, і його різні варіанти мали однаковий зміст і мету — накопичення, розміщення облич таким чином, щоб вразити сміхотворністю. Для автора головний був не правдивий етнічний аспект натури, а його сміховий ефект з домінуванням негативних особливостей. В остаточному варіанті художник розмістив у центрі композиції, що має велике значення у komponуванні полотна, особу, яка впадала в очі глядача великою лисиною. Цей образ був змальований з російського чиновника у службі царської придворної адміністрації, як і низка інших у теці “Малоросійські ескізи”, портретованих нерідко з випадкових зустрічних осіб, приплуди і подібних, що потім іменувалося в публікаціях, з руки редакторів як “хохол”. [...]

А що про книгу, а що про Лесю? По факту нічого. Текст просто оздоблено принагідними згадками її імені, щоб виправдати назву. Загальна вода про однойменну хорватську книжку подана в останніх трьох (рахуй одному) абзацах.

Update: [Повідомляють](#), що Євген Пащенко нещодавно помер (2021 р.).

Періодика і буркотіння

Оскільки в Хтивітірі у мене назбиралась помітна вервечка дописів, думаю, варто перенести мої зауваження у блог. Справа в тому, що минулої осені я повторив експеримент із передплати періодики: цього разу я виписав дві літературні газети й іменитий журнал "Критика". Я не ставив собі на меті зробити змістовний розбір газетних статей, а лишень буркотів під газетку, як старий дід. Хоча, а чому "як"? Сивина наздоганяє нас усіх. Репліка за реплікою — так набігло чимало. Тепер сподіваюсь, що, попри недовгочитний формат мікроблогу, моя тутешня аудиторія знайде цікавою добірку моїх емоційних думок.

Літературна Україна

Першою — на початку грудня 2025-го року — прийшла газета "Літературна Україна". І, скажу я вам, ця газета вміє окупити свою вартість у 100 ₴ як самою лише передовицею, так і заключною сторінкою.

Перша шпальта зустріла читача вельми важливою новиною про книжку-рекордсмена.

Ця книга голови Вінницької обласної організації НСПУ носить назву «Що написано пером — не вирубати топором!». В ній зібрано 410 публікацій про село Борівку, рідне село автора.

У Фейсбуці Вадим Вітковський повідомив, що 17 листопада «у Києві в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого презентували 7-й том історії нашого села Борівка «Що написано пером — не вирубати топором!» Книга Рекордів України визнала її новим рекордом України».

Ця книга голови Вінницької обласної організації НСПУ носить назву "Що написано пером — не вирубати топором!". В ній зібрано 410 публікацій про село Борівку, рідне село автора. У Фейсбуці Вадим Вітковський повідомив, що 17 листопада "у Києві в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого презентували 7-й том історії нашого села Борівка "Що написано пером — не вирубати топором!". Книга Рекордів України визнала її новим рекордом України".

Здається, літературні кола тоді ще вирували розмовами про чергову Шевченківську премію. Як на мене, сільрада Борівки мала повне право висунути добродія Вадима Вітківського на цю поважну премію, хе-хе. Титанічні праця!

Ну, а на звороті розмістились пародійні вірші, почасти граничного рівня вульгарності.

ЕЯКУЛІРИКА

поезіє
моя ревнива
музо

я хочу
жінку —
відпусти

(Олесь Дяк, із книжки
«Світ на узвишші»)

поезіє
я вилився
у тебе

ще хочу
в жінку —
відпусти

Олесь Дяк, із книжки «Світ на узвишші»

Пародія

поезіємоя ревнивамузоя хочужінку —
відпусти

поезієя виливсяу тебеще хочув жінку —
відпусти

Отож іще раз:

Оформити передплату на газету «Літературна Україна» можна за «Каталогом видань України» в будь-якому поштовому відділенні України.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ:

на 1 місяць разом із надсиланням — 27,77 (видавнича вартість — 19,00)

на 3 місяці разом із надсиланням — 83,31 (видавнича вартість — 19,00)

на 6 місяців разом із надсиланням — 166,629 (видавнича вартість — 114,00)

на 12 місяців разом із надсиланням — 333,24 (видавнича вартість — 228,00)

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС — 60974

Якщо ви хочете передплатити **ЕЛЕКТРОННУ ВЕРСІЮ**

Номер рахунку: **26009924907055980**

UA673204780000026009924907055

Валюта рахунку: **980 (UAH)**

МФО банку: **320478**

Найменування банку: **АБ «УКРГАЗБАНК»**

Отримувач: **ТОВ «Газета «Літературна Україна»»**

Код ЄДРПОУ / ІПН: **21537661**

Призначення платежу: реквізит «Призначення платежу» платник заповнює так, щоб надати вичерпну інформацію про платіж. Цю інформацію визначає платник з урахуванням вимог законодавства України.

Про електронну передплату слід повідомити на адресу:

sv-kulida@meta.ua

Одначе жарти жартами, а далі була стаття про мого любого Довженка — пречудова стаття, яку було так приємно і цікаво читати. Якщо комусь цікаво, то йшлося про Довженка, Мічуріна та Лисенка. Згоден, доволі хитре переплетіння — і несподіване, але це серйозна історія творчих впливів і їх нашарувань.

Важливим є факт, що наприкінці життя Майстер дедалі більше схилявся до літератури, про що свідчить запис у його «Щоденнику» від 11 жовтня 1945 р.:

— Основна мета мого життя не кінематографія. У мене вже немає фізичних сил для неї. Я створив жалюгідно малу кількість кінофільмів, вбивши на се цвіт свого життя, не за своєї провини Я — жертва варварських умов праці, жертва убогства і нікчемства бюрократичного, мертвого кінокомітету. Знаю, що не повернуться назад літа і що нічим їх не догнати. Тому, спохопившись лише зараз і думаючи про марнотратство часу і сил в кіно, я не до кіноплівки, химерної целюлози, звертаю духовний зір. Я хотів би вмерти після того, як напишу одну книжку про український народ.

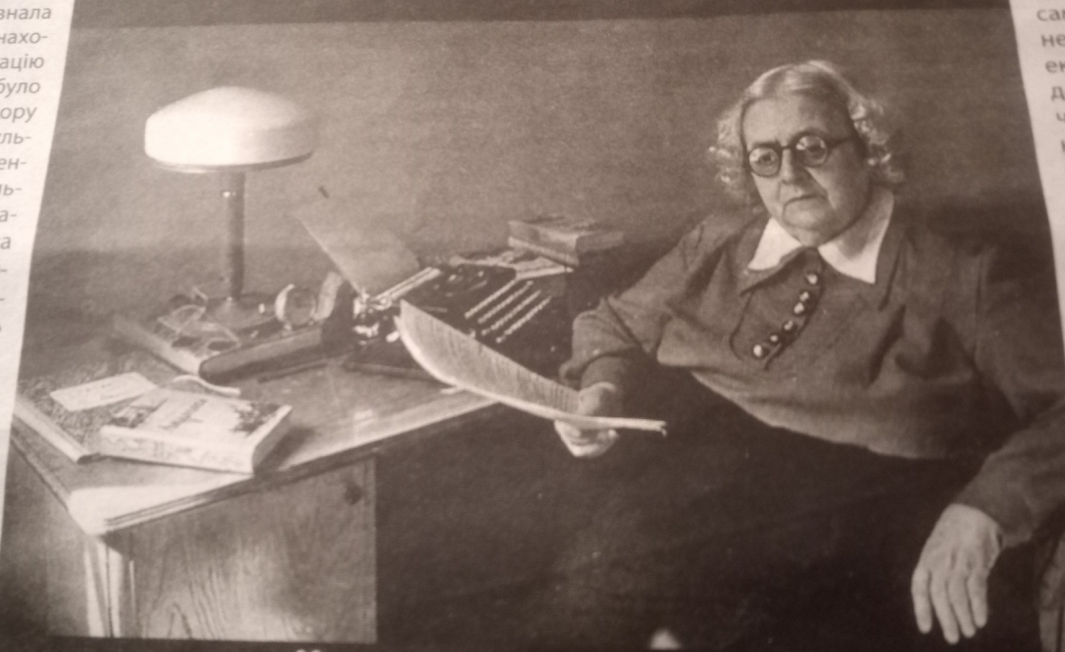
Важливим є факт, що наприкінці життя Майстер дедалі більше схилявся до літератури, про що свідчить запис у його "Щоденнику" від 11 жовтня 1945 р.:

— Основна мета мого життя не кінематографія. У мене вже немає фізичних сил для неї. Я створив жалюгідно малу кількість кінофільмів, вбивши на се цвіт свого життя, не за своєї провини Я — жертва варварських умов праці, жертва убогства і нікчемства бюрократичного, мертвого кінокомітету. Знаю, що не повернуться назад літа і що нічим їх не догнати. Тому, спохопившись лише зараз і думаючи про марнотратство часу і сил в кіно, я не до кіноплівки, химерної целюлози, звертаю духовний зір. Я хотів би вмерти після того, як напишу одну книжку про український народ.

Читаючи, згадав, як активно в російському та англomовному розділах Вікіпедії вичищають той факт, що "великий радянський кінорежисер" взагалі-то іще є класиком української літератури.

де одна нагода пригадати
ку й трагічну постать в
літературі — Зінаїду Тулуб
— 26 вересня 1964), якій
ти пекло комуністичних
«Юдолови» (1928–1937),
е найбільшим творчим
венниці», а й «поворот-
раїнській історично-ху-
(М. Сиротюк), зазнала
нгу. Романістка знахо-
южно інтерпретацію
ині, наскільки це було
. На специфіці твору
ана від батьків куль-
итаманна інтеліген-
а московсько-біль-
Сформована в ха-
ваного українства
Зінаїда Тулуб спо-
й талант у віршу-
рей молодости»
(1914), «Пифаго-
«На перепутьє»,
Перекладаючи
О. Яновського,
ича, Я. Качури,
ми для ВУФКУ
(), вона посту-
тичну пам'ять,
тератури 20-х
ЗУ з пропози-
еталургійний
Криму почат-
ишився заду-
у діалогію

ТЕРНИСТА ІСТОРИЧНА РОМАНІСТИКА Зінаїди Тулуб

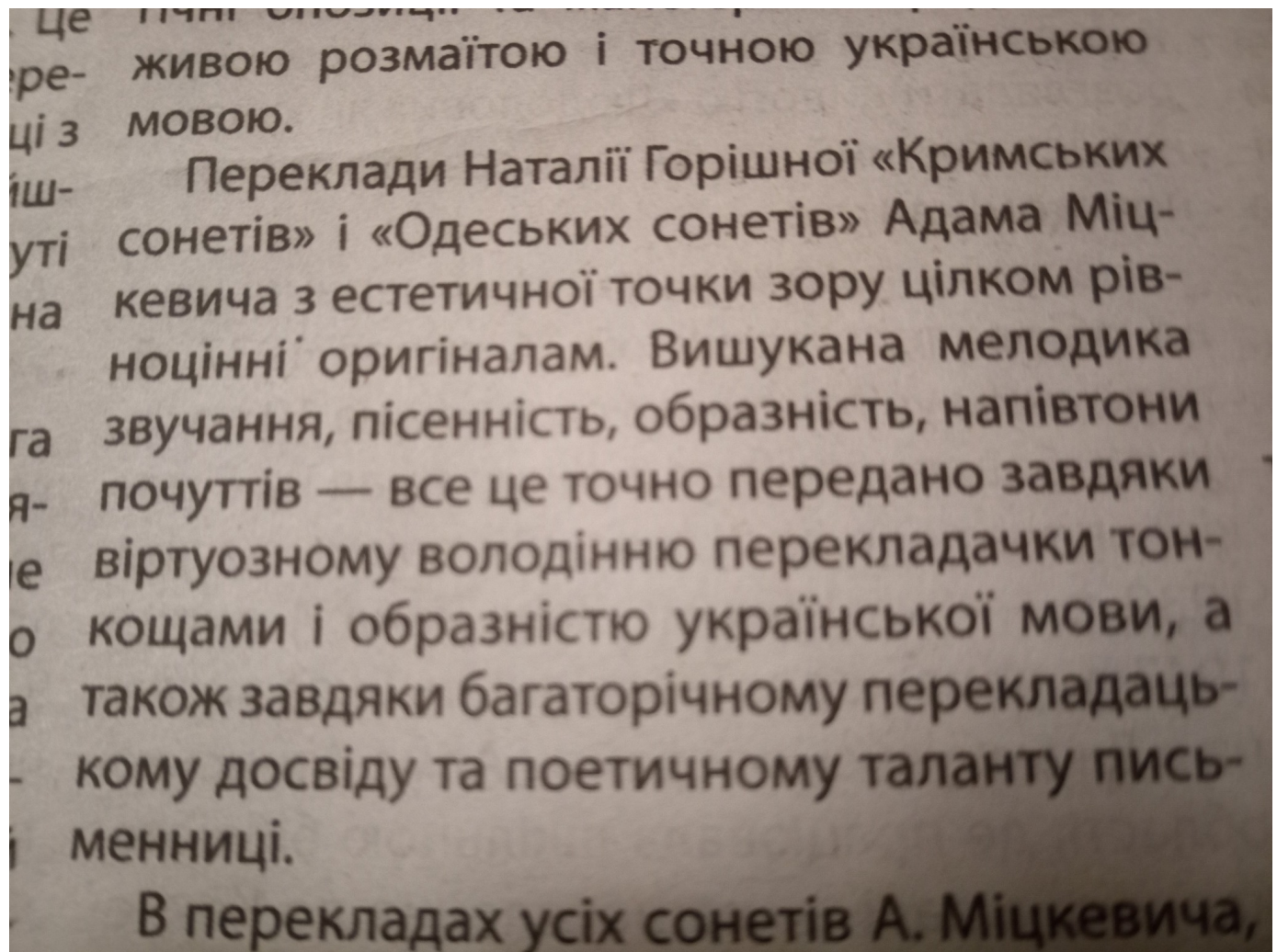

ЗІНАЇДИ ТУЛУБ — 135!

рем, «пильно
не ухилялася від
моній, тому що к
бів стала барвист
ше і опукліше в
велич і влада».
високою вартіс
жинці, продави
високе чуття і
самоповаги, і
незалежною і
екстремальні
да Тулуб у лю
чись етноме
не знаю, чи
шою: вона
ську трішк
напівпанн
росіянок
кою півні
Героїні
типових
ває роз
мичка Г
ню в та
знаход
лихові.
так і н
галери
ськом
світ у
вих об
ра, пер
маєтьс

Потім було про Зінаїду Тулуб: теж чудова стаття, ширша за часовою рамкою, аніж попередня про Довженка.

Видається, вартими реклами є переклади Наталії Горішної. Щоправда думається, що видати український переклад у польському видавництві у Польщі — напрочуд неприкладний підхід до справи.

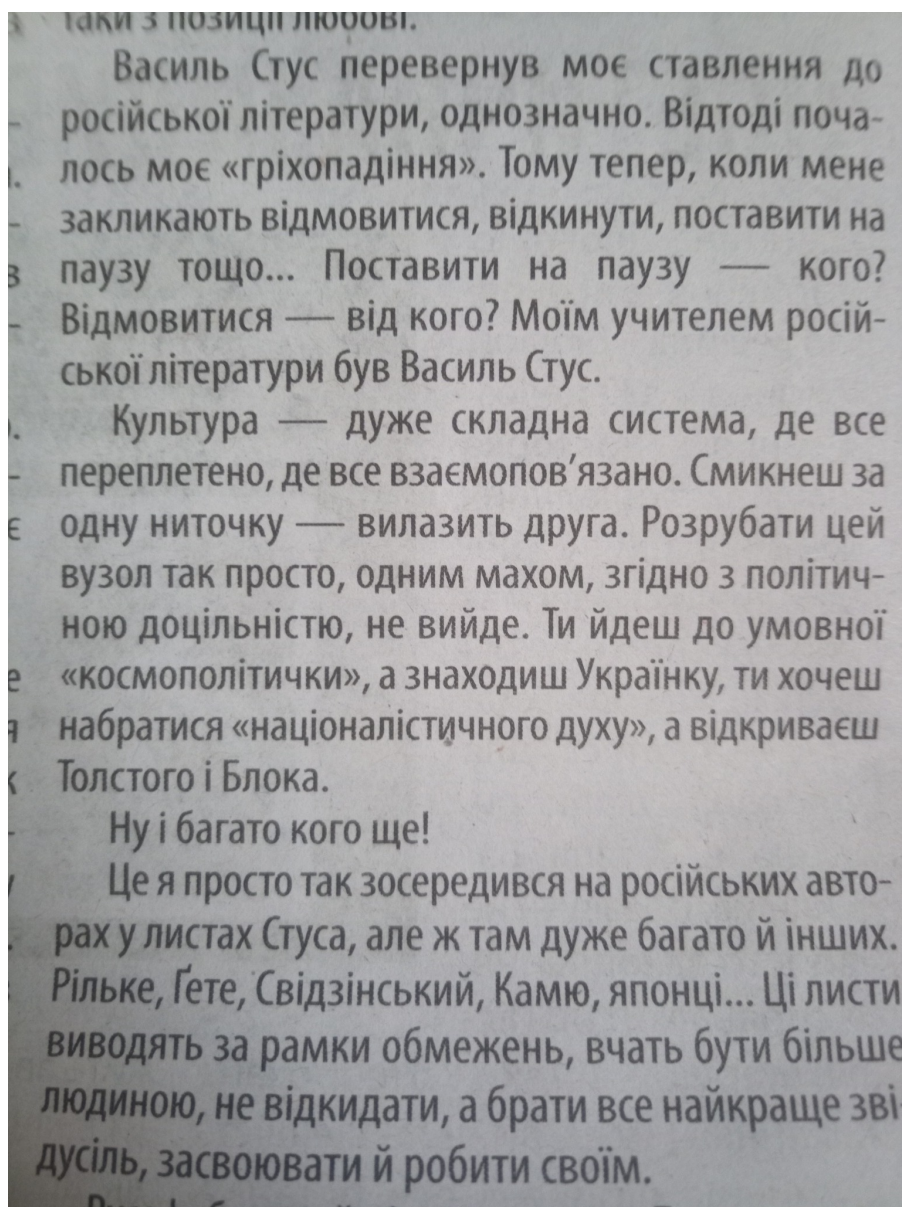

Переклади Наталії Горішної “Кримських сонетів” і “Одеських сонетів” Адама Міцкевича з естетичної точки зору цілком рівноцінні оригіналам. Вишукана мелодика звучання, пісенність, образність, напівтони почуттів — все це точно передано завдяки віртуозному володінню перекладачки тонкощами і образністю української мови, а також завдяки багаторічному перекладацькому досвіду та поетичному таланту письменниці.

Звісно, я оминаю словом чимало абсолютно нецікавих речей, як-от інтерв'ю до 70-річчя народознавця Дмитренка. Так, багато не те що вартого критики, а просто прісного. Проте таке наповнення було цілком очікуване.

Хоча от спогади про Михайла Семеновича напрочуд живі. Несподівана цікавина!

І несподівано заява, що йде проти шерсті й духу часу! Замітка “Його русофобія недостатня” Миколи Байдюка — дуже хороbra.

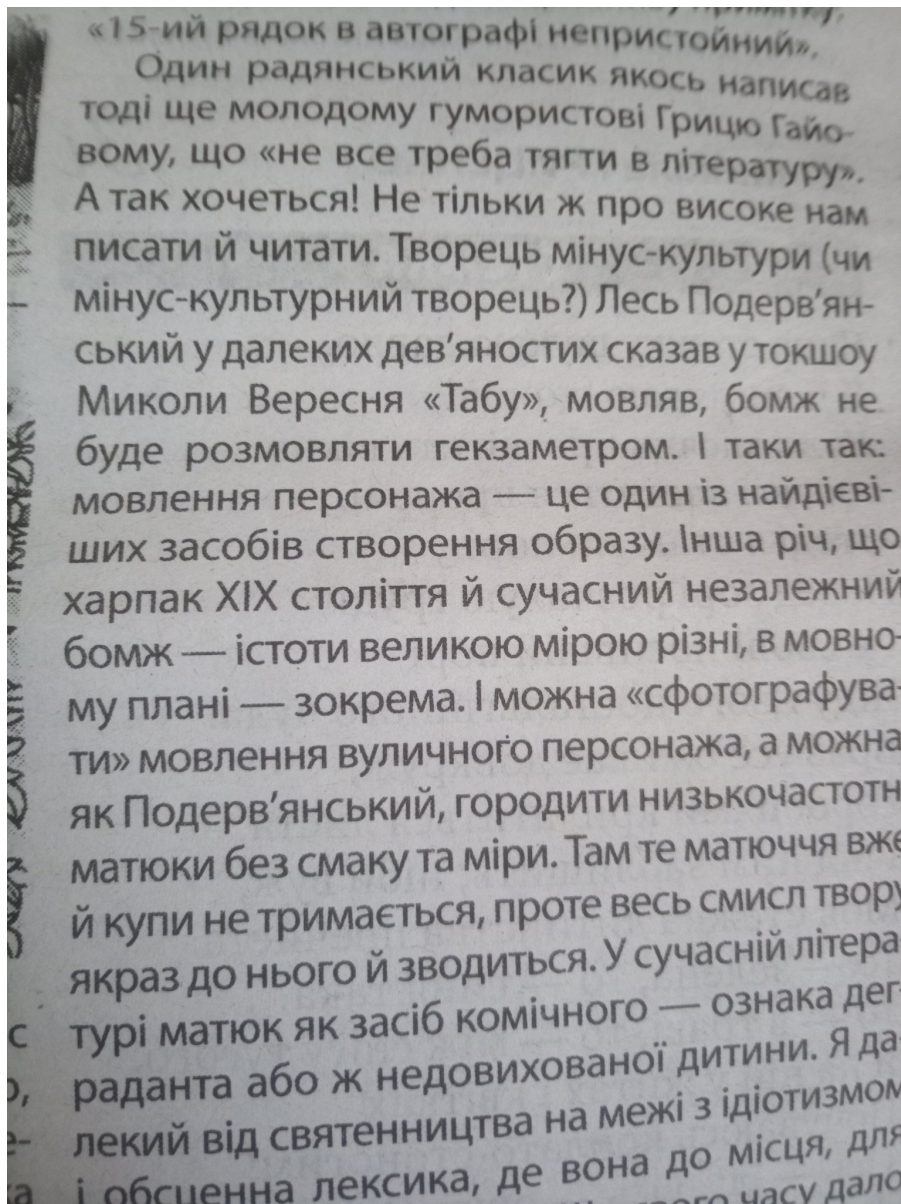
Василь Стус перевернув моє ставлення до російської літератури, однозначно. Відтоді почалось моє «гріхопадіння». Тому тепер, коли мене закликають відмовитися, відкинути, поставити на паузу тощо... Поставити на паузу — кого? Відмовитися — від кого? Моїм учителем російської літератури був Василь Стус.

Культура — дуже складна система, де все переплетено, де все взаємопов'язано. Смикнеш за одну ниточку — вилазить друга. Розрубати цей вузол так просто, одним махом, згідно з політичною доцільністю, не вийде. Ти йдеш до умовної «космополітики», а знаходиш Українку, ти хочеш набратися «націоналістичного духу», а відкриваєш Толстого і Блока.

Ну і багато кого ще!

Це я просто так зосередився на російських авторах у листах Стуса, але ж там дуже багато й інших. Рільке, Гете, Свідзінський, Камю, японці... Ці листи виводять за рамки обмежень, вчать бути більше людиною, не відкидати, а брати все найкраще звідусіль, засвоювати й робити своїм.

Стусенко в своїй публікації про ненормативну лексику примудрився одночасно встати на захист матюків як питомо українських слів та виступити проти них як російської мовно-культурної практики. Заодно зневажив Митця.

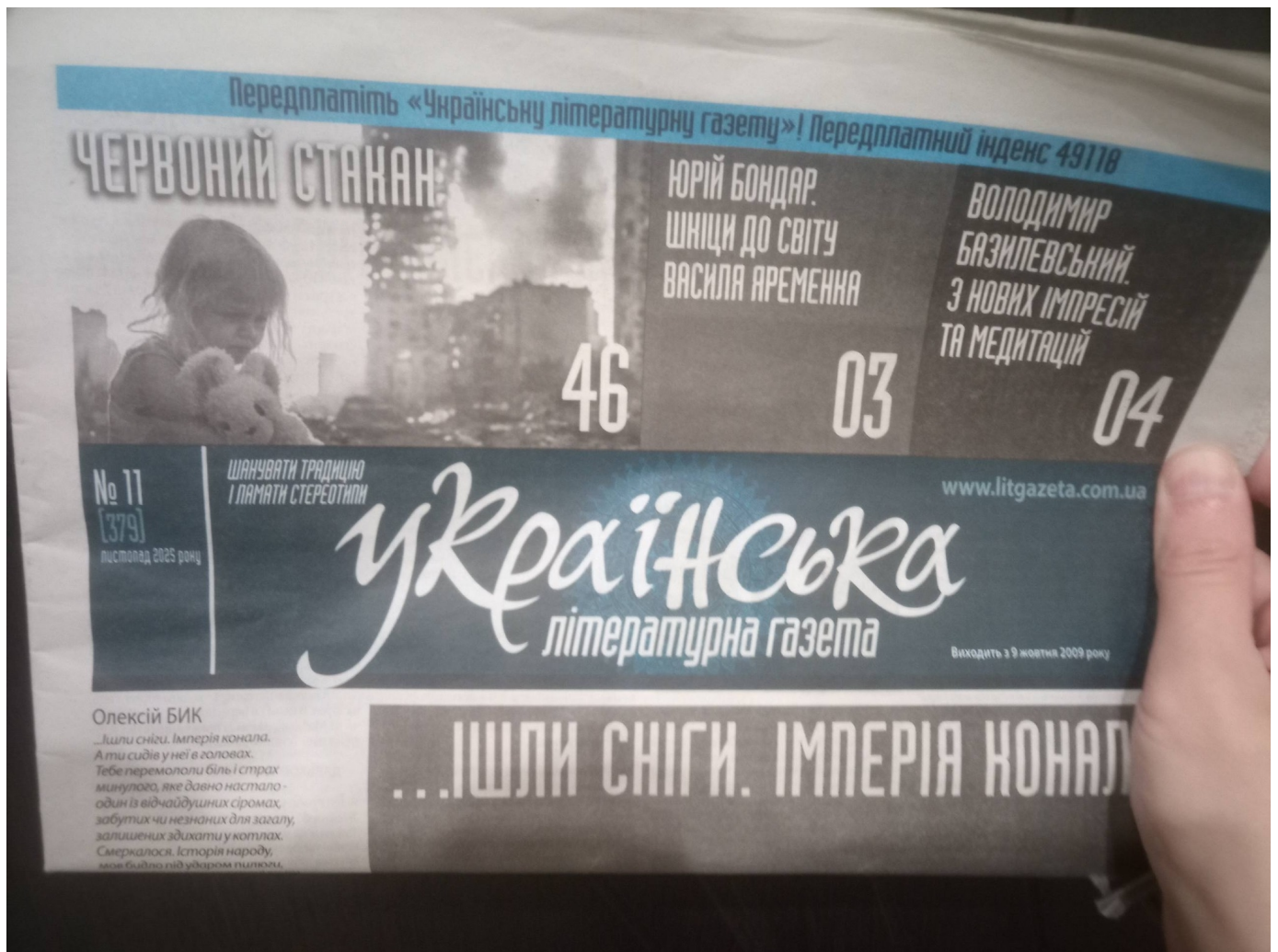

Один радянський класик якось написав тоді ще молодому гумористові Грицю Гайовому, що «не все треба тягти в літературу». А так хочеться! Не тільки ж про високе нам писати й читати. Творець мінус-культури (чи мінус-культурний творець?) Лесь Подерв'янський у далеких дев'яностих сказав у токшоу Миколи Вересня «Табу», мовляв, бомж не буде розмовляти гекзаметром. І таки так: мовлення персонажа — це один із найдієвіших засобів створення образу. Інша річ, що харпак XIX століття й сучасний незалежний бомж — істоти великою мірою різні, в мовному плані — зокрема. І можна «сфотографувати» мовлення вуличного персонажа, а можна, як Подерв'янський, городити низькочастотні матюки без смаку та міри. Там те матюччя вже й купи не тримається, проте весь смисл твору якраз до нього й зводиться. У сучасній літературі матюк як засіб комічного — ознака деграданта або ж недовихованої дитини. Я далекий від святенництва на межі з ідіотизмом і обценна лексика, де вона до місця, для цього часу дало

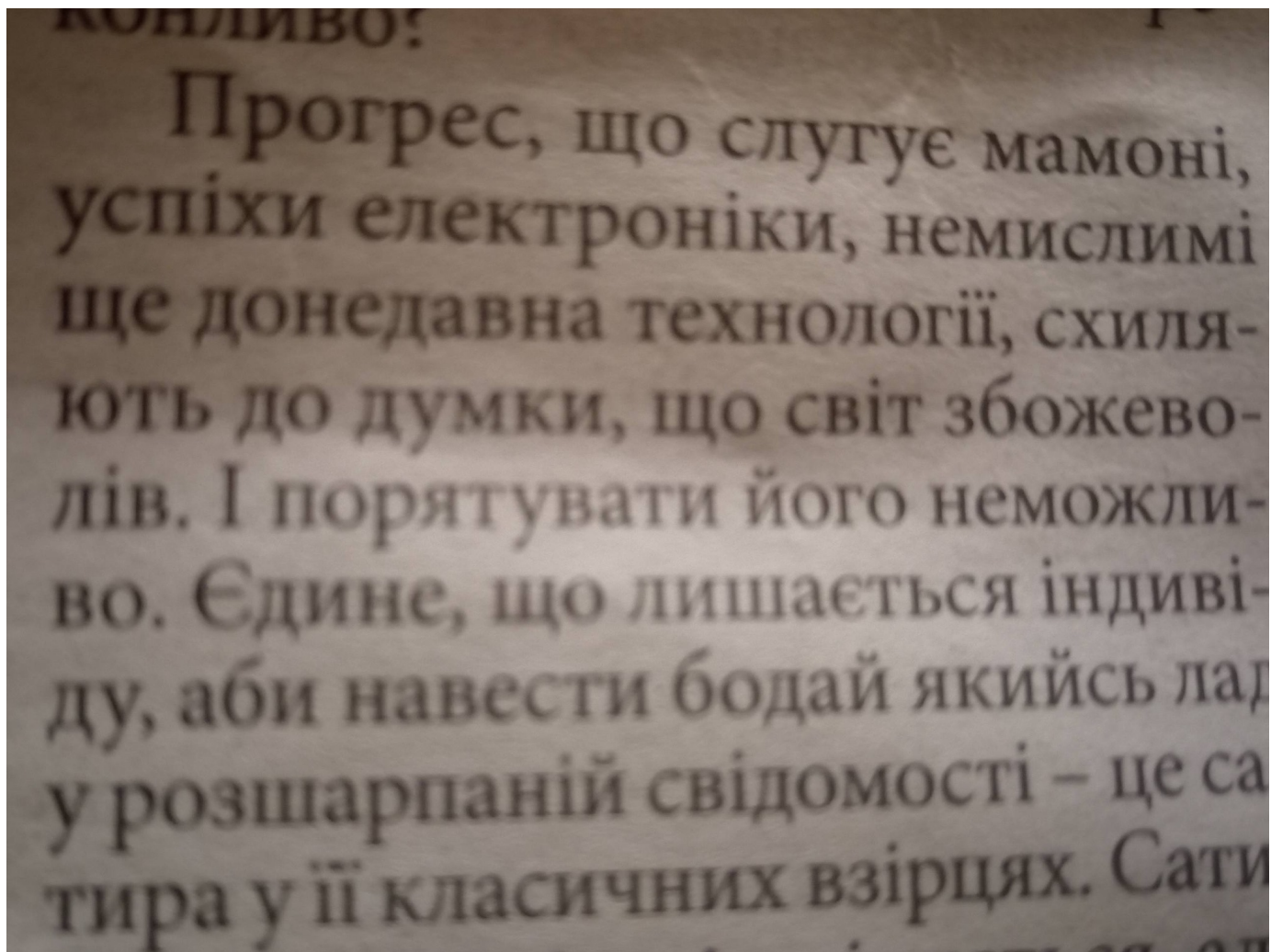
До речі, газета так мило час від часу пояснює читачеві пенсійного віку сучасні реалії й поняття, як-от стендапер, панч...

І куди ж без затяганої конспірології: на передостанній сторінці про Марлоу-Шекспіра.

Українська літературна газета

Друга — Українська літературна газета — прийшла наприкінці грудня 2025-го.

Прогрес, що слугує мамоні, успіхи електроніки, немислимі ще донедавна технології, схиляють до думки, що світ збожеволів. І порятувати його неможливо. Єдине, що лишається індивіду, аби навести бодай якийсь лад у розшарпаній свідомості — це сатира у її класичних взірцях.

Куди ж без ниття дідів, що прогрес несеться не туди: Базилевський жаліється на технічний поступ на службі капіталізму.

ЗАБЛОКУВАТИ TELEGRAM: МОВНИЙ ОМБУДСМЕН ЗРОБИЛА ГУЧНУ ЗАЯВУ ПРО ЗАГРОЗУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська вважає, що популярний месенджер Telegram становить ризик для національної безпеки України. Про це пише tehnofan.com.ua.

Під час обговорення поширення російської мови серед молоді мовний омбудсмен заявив, що без блокування Telegram «України тут не буде». За її словами, саме цей крок є необхідним для збереження української ідентичності та інформаційної безпеки.

«Це необхідно зробити. Якщо ми думаємо про завтра, Україну, українську — інакше не буде. Або буде просто територія, але тут Україна не буде», — наголосила Івановська.

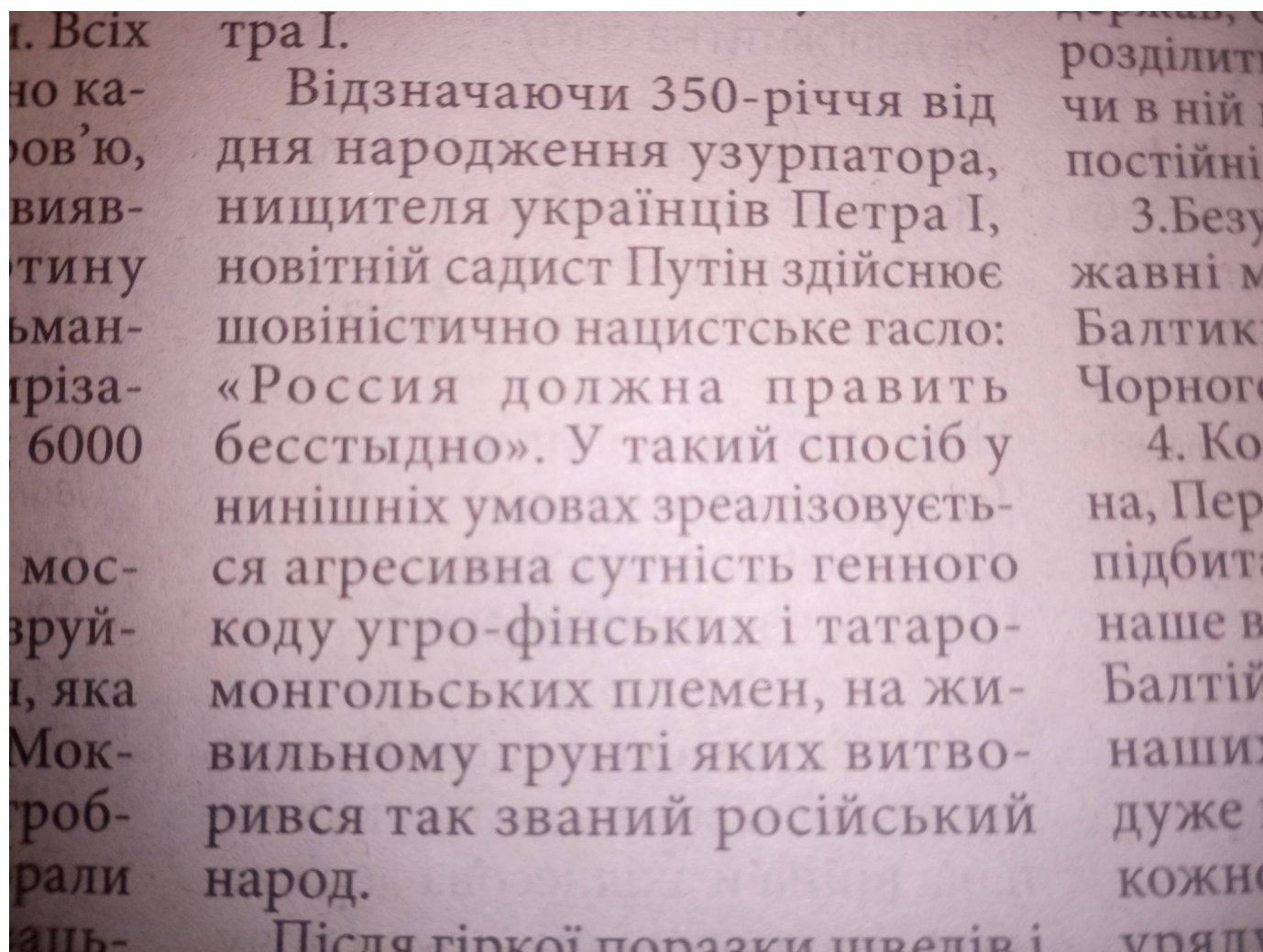
ЗАБЛОКУВАТИ TELEGRAM: МОВНИЙ ОМБУДСМЕН ЗРОБИЛА ГУЧНУ ЗАЯВУ ПРО ЗАГРОЗУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська вважає, що популярний месенджер Telegram становить ризик для національної безпеки України. Про це пише tehnofan.com.ua.

Під час обговорення поширення російської мови серед молоді мовний омбудсмен заявив, що без блокування Telegram «України тут не буде». За її словами, саме цей крок є необхідним для збереження української ідентичності та інформаційної безпеки.

«Це необхідно зробити. Якщо ми думаємо про завтра, Україну, українську — інакше не буде. Або буде просто територія, але тут Україна не буде», — наголосила Івановська.

Ну, і як завжди, можновладцям кортить усе заблокувати й усіх контролювати. Російські рефлексії в українській політиці.

Відзначаючи 350-річчя від дня народження узурпатора, нищителя українців Петра I, новітній садист Путін здійснює шовіністично-нацистське гасло: "Россия должна править бесстыдно". У такий спосіб у нинішніх умовах зреалізовується агресивна сутність генного коду угро-фінських і татаро-монгольських племен, на живильному ґрунті яких витворився так званий російський народ.

Я був трохи морально неготовий до розповіді про фіно-монголів... Чесно кажучи, звинувачення росіян у монгольській крові в жилах якось підзадовбало. Де монгольська дисципліна? Де монгольська толерантність до звичаю й віри? Нема того в росіян. Єдина спільна риса монголів та росіян: нещадність до непокірних.

А далі політичного більшало. Шиза шизою, а за маніпуляції з числом жертв Голодомору треба бити по руках. Автори Білоус та Лизанчук просувають наратив про 10 мільйонів. Ніщо інше, ніж танці ненависті на кістках. Перепрошую, 15 мільйонів із супутніми втратами! А чого не всі 40-50?! Всі попухли, разом із авторами статті "Російська екзистенційна війна". Ех, а стільки ж пояснювали науковці-історики, як шкідливо перегинати палку із страдництвом. Патріоти — глухі.

Леонід Кравчук, політична повія, яка і з України прагнула зробити проститутку...

Читаючи статтю про "Мезозой" Павлюка, вкотре усвідомлюю, що неважливо, чи патріот, чи ватник оплакує втрати 90-х — це однаково гидка жовч.

Потім вірші. Хуяк-хуяк — автор вірша Олесь Дяк! Не можу нормально сприймати цю наївну пасторальну поезію пенсіонерів. І напевно не треба. А от поезія Букатюка цікавенька, хоч і нагадує ігри столітньої данини.

[...] І тому для українського суспільства цікавий досвід китайської літератури, яка спромоглась замінити собою юридичні інстанції та морально засудити злочини культурної революції. Мова йде про великий пласт сучасної китайської літератури, який об'єднується терміном "література шрамів". Таким чином, модернізація китайського суспільства пов'язана із духовною модернізацією, починаючи з Ден Сяопіна ("товариш Ден" по аналогії з "голова Мао").

Подібна література "шрамів" показує, що комуністична партія може лишитись при владі й достатньо морально засудити її злочини, щоб не повернутись до них знову. [...]

На статті "Морок насувається зі сходу" випав у осад. У такому подиві й обуренні давно не був — з часів похвальної статті про Алієвих від "Всесвіту". Який іще позитивний досвід китайських підментованих письменників-спілчан?! Яке визнання помилок і злочинів комуністичною партією?! Ви спитайте, що сталося на площі Тяньаньмень! Щоб не повернутися до злочинів? А що коїться у Східному Туркестані, га? Ну серйозно, в КНР досі

усім літературним процесом верховодить письменницька спілка і відповідно Партія. Будь-яка критика — санкціонований випуск пари з кінця. Попри мистецьку відлигу в Китаї комунізму/тоталітаризму з людським обличчям не спостерігається. Наївні фантазії. Як можна настільки наївно вірити комуністам?!

Далі статті про гагаузький фольклор, Гоголя і Сковороду, трошки про різні переклади, до яких я можу зауважити занадто мало, тому перейдемо до третього часопису.

Журнал “Критика”

Журнал прийшов у червні 2026-го.

Harvard Library of Ukrainian Literature — Гарвардська бібліотека української літератури

Заснована 2021 року видавнича серія
за загальної редакції Олега Коцюби

У 2021 році Український науковий інститут Гарвардського університету заснував нову книжкову серію: «Harvard Library of Ukrainian Literature». Вона має на меті публікацію найкращих творів української літератури XIX–XXI століть у перекладах англійською мовою, а отже, всебічне поширення знань про Україну й українських письменників, чії твори заторкують найактуальніші та найгостріші теми українського минулого і сьогодення.

Нова серія вже стала незамінною лектурою для викладачів і дослідників у царині українських студій та славістики в усьому світі. Розповсюдженням видань серії у паперовому і цифровому форматах опікується видавництво «Harvard University Press». Перші книжки серії побачили світ на початку 2022 року, у подальших планах — десятки видань.

Упорядником серії є директор вебпроєкту і головний редактор сайту «Критики», літературознавець, доктор філософії Гарвардського університету, директор видавничих програм Українського наукового інституту Гарвардського університету Олег Коцюба.

Пропозиції рукописів можна надсилати на електронну адресу:
kotsyuba@fas.harvard.edu.

Інструкція
для надсилання
книжкових рукописів

Інструкція для
подання статей

<https://books.huri.harvard.edu>

Все єство очікувано протестувало проти стилю письма цього журналу. Як-не-як, я — орфографічний реакціонер, прихильник норми 90-х. Ну, це тривіальне зауваження. Просто досі дивує, як наша інтелігенція любить химерно поєднувати мовні маркери лівого й правого флангів одночасно.

Серед авторів номера добродійка Шан Норріс, автор книжки “Тіла в облозі: як атака ультраправих на репродуктивні права стала глобальною”, що створювало певні очікування. Проте, як виявилось, стаття Норріс є цілком адекватною, щоправда явно не для нас писане — експортна річ. Не в Харкові читати ж, як боязко їхати в Харків.

Далі розмістилася рецензія на згадану мною книжку “Тіла в облозі”. Якщо коротко, то автор бачить потойбіч барикади такий собі антиінтерсекційний єдиний рух: противник абортів = білий супрематист. Що заборона не розбирає раси — справа десята, звісно. Змова білих фашистів-капіталістів та інцелів? Я — противник заборони абортів, але читати переказ книжки смішно.

Дивно написана ж “Амбіколоніяльність” виявилась банальністю й водою. Ех!

“Культурна колонізація” Мокрика: раптова негативна згадка іконічних Штепселя і Тарапуньки! Чим Вас образив дует, га? Відсутність почуття гумору — це погана ознака. Як людина майже без почуття гумору кажу, хех.

Читаю далі... Ну серйозно, я вже робив зауваження про мову журналу, але яким треба бути ідіотом, щоб писати “аргентинський” через Г? У іспанській у цій позиції навіть не Г, а взагалі Х. Фетишизація літер. Їм абсолютно байдужо, що за тими буквами криється. Там далі ці генії навіть Гродно написали через Г. Нагадую: це білоруське місто, білоруси теж гекають. Гаразд, йдеться про Гродно часів Першої Речі Посполитої, але я не уявляю українського перекладача, який писатиме Львуф (Lwów).

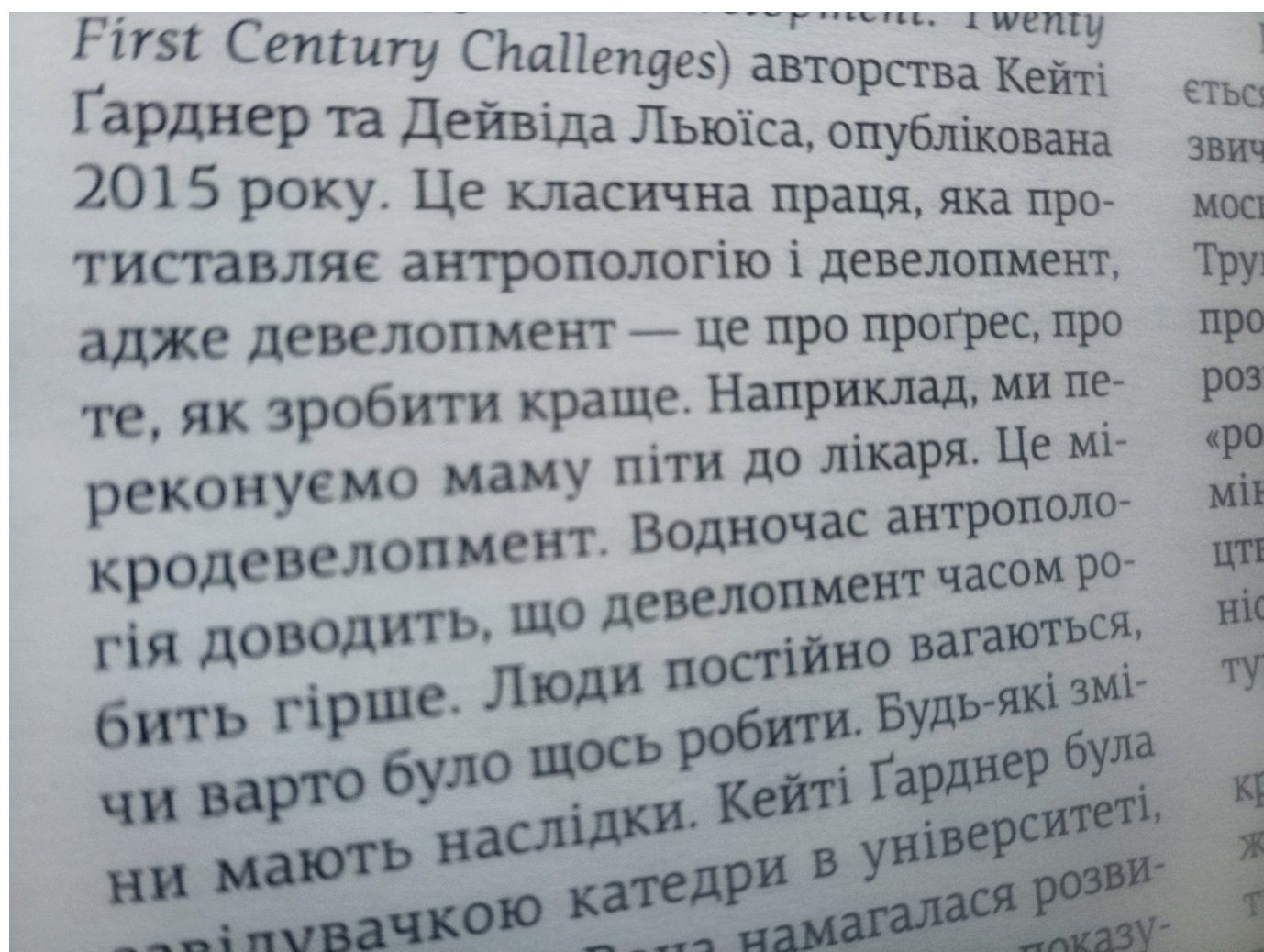
Стародубська пише про менталітет українців. Розмова за своєю природою спекулятивна. Саме поняття менталітету, який визначає поведінку, є суто східноєвропейською спекуляцією.

Далі стаття про інцидент із шоломом олімпійця. Чесно кажучи, я не розумію такого акціонізму. Результат політичної провокації був очікуваним. Вкотре українцям важливіший символізм, аніж практична результативність. Проте щодо Олімпіади як такої зауважу, що згоден, що МОК недостатньо суворо та навіть поблажливо ставиться до російських спортсменів. Тут поділяю критику статті.

Книжка Тимошенка про Берестейську унію, за відгуком, схоже, неочікувано зважена. Приємно знати.

“Гірка розплата” про судочинство над капо. Схоже, ця книжка може стати корисною нашому суспільству.

Далі стаття “Антрополог у краю допомоги”. Задумався: відколи слово девелопмент стало позначати якусь конкретну галузь?

[...] девелопмент — це про прогрес, про те, як зробити краще. Наприклад, ми переконуємо маму піти до лікаря. Це мікророзвиток. Водночас антропологія доводить, що девелопмент часом робить гірше. Люди постійно вагаються, чи варто було щось робити. Будь-які зміни мають наслідки. [...]

Абсолютно не розумію, чому ці люди не перекладають розвиток з англійської. Далі в статті буквально згадано недорозвинені країни — underdeveloped countries.

Проте це щира стаття про грантоїдське життя, самокритична сповідь соціального антрополога.

далі нікуди. Стеля для людей, які прийшли в цю сферу без політичного лобі, неймовірно низька.

Про експертне знання в книжці Дейвіда Моса також багато написано. Він стверджує, що експертне знання — це продукт напівтаємничої детективної праці, обговорень, чуток, відсутності даних та дезінформованості, прийняття бажаного за дійсне або свідомої брехні. До цього додається небезпечне водіння, самотність, алкоголь, секс — цілий спектр досвідів, швидких вражень та інтуїтивних згадок, які згодом стабілізуються у вигляді статистики, таблиць із цифрами та фреймворків.

Насправді ми дуже погано знає-

неться.
ситуації
але далі
Тобі пр
рі» робі
ється п
няття
«good g
practice
і чому
зовим
ція». У
банку с
цію в А
тів, усе
ноевроп
Амери

и- бі, ці о. — ої а- я к- о- і- ь і-
неться. Антропологи кажуть, що у такій ситуації два боки: тобі щось нав'язують, але далі ти можеш робити те, що хочеш. Тобі продали «ґендер», і ти в «ґендері» робиш те, що тобі подобається і здається правильним. Корнвол описує поняття «civil society», «empowerment», «good governance», «sustainability», «best practice», пояснює, хто їх придумав, коли і чому вони стали популярними. Показовим є приклад щодо слова «корупція». У 1996 році президент Світового банку сказав, що треба побороти корупцію в Африці. З'явилося чимало експер-

має п
чать
ваше
розм
тат.
ні н
сію
«сар
це
якш
то
bui
ни

capital чи social capital — це ж і є корупція. Це зв'язки, які ти потім використовуєш для просування своїх інтересів.

«Девелопмент» сам по собі — також модне слівце, набір припущень і переконань про природу соціального прогресу. Нічого конкретного. А у нас конкретні проблеми, які потребують конкретних рішень, а ми не можемо заглибитися, бо це йде проти системи. Тому що тоді немає змоги працювати на місцях і звітувати, бо це дуже складно. Якщо ти робиш щось конкретне, це легко перевірити, виміряти, це потребує багато часу, а проекти набагато коротші. Натомість міжнародні організації негнучкі, вони вимагають успіху одразу. Умовно кажучи, ви ще не почали, але вже пишете статті про те, що цей проєкт дуже успішний, бо інакше бути не може, у вас не-

має права на помилку. Вам не проба-
чать цього ані донор, ані держава, ані
ваше керівництво. Ти спеціально вживав
розмиті fuzzwords і сам оцінюєш резуль-
тат. Так само із buzzwords: вони націле-
ні на те, щоб люди не з «бульбашки» від-
сіювалися. Вони не розуміють, що таке
«scaracity building», бо це про все одразу:
це гроші і на оренду, і на тренінги. Але
якщо ви напишете просто «тренінги»,
то не зможете продати їх так, як «scaracity
building».

Насправді працівники міжнарод-
них організацій давно знають усе це. На-
приклад, про «Transparency International»
2000 року була стаття, що все це — public
perception, проблема публічного сприй-
няття, і воно не працює. Чим більше го-
вориш про корупцію, тим більшою вона
здається людям. Для нас це досі акту-
ально.

В. III: Якщо поглянути на систе-

[...] далі нікуди. Стеля для людей, які прийшли в цю сферу без політичного лобі, неймовірно низька.

Про експертне знання в книжці Дейвіда Моса також багато написано. Він стверджує, що експертне знання — це продукт напівтаємничої детективної праці, обговорень, чуток, відсутності даних та дезінформованості, прийняття бажаного за дійсне або свідомої брехні. До цього додається небезпечне водіння, самотність, алкоголь, секс — цілий спектр досвідів, швидких вражень та інтуїтивних згадок, які згодом стабілізуються у вигляді статистики, таблиць із цифрами та фреймворків.

[...]

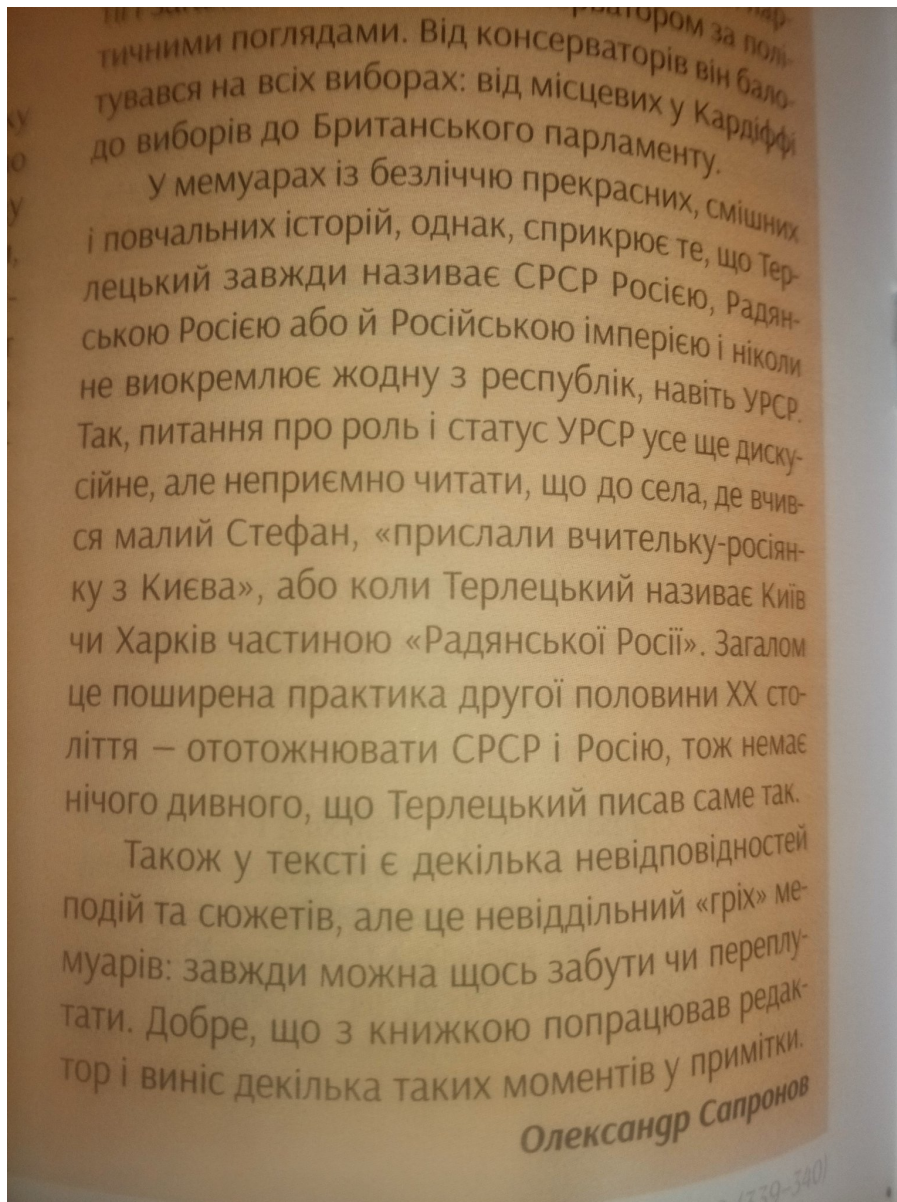
Антропологи кажуть, що у такій ситуації два боки: тобі щось нав'язують, але далі ти можеш робити те, що хочеш. Тобі продали "ґендер", і ти в "ґендері" робиш те, що тобі подобається і здається правильним. Корнвол описує поняття "civil society", "empowerment", "good governance", "sustainability", "best practice", пояснює, хто їх придумав, коли і чому вони стали популярними. У 1996 році президент Світового банку сказав, що треба побороти корупцію в Африці. [...]

[...] social capital — це ж і є корупція. Це зв'язки, які ти потім використовуєш для просування своїх інтересів.

“Девелопмент” сам по собі — також модне слівце, набір припущень і переконань про природу соціального прогресу. Нічого конкретного. А у нас конкретні проблеми, які потребують конкретних рішень, а ми не можемо заглибитися, бо це йде проти системи. Тому що тоді немає змоги працювати на місцях і звітувати, бо це дуже складно. Якщо ти робиш щось конкретне, це легко перевірити, виміряти, це потребує багато часу, а проекти набагато коротші. Натомість міжнародні організації негнучкі, вони вимагають успіху одразу. Умовно кажучи, ви ще не почали, але вже пишете статті про те, що це проект дуже успішний, бо інакше бути не може, у вас немає права на помилку. Вам не пробачать цього ані донор, ані держава, ані ваше керівництво. Ти спеціально вживав розмиті fuzzwords і сам оцінюєш результат. Так само із buzzwords: вони націлені а те, щоб люди не з “бульбашки” відсіювалися. Вони не розуміють, що таке “capacity building”, бо це про все одразу: це про гроші і на оренду, і на тренінги. Але якщо ви напишете просто “тренінги”, то не зможете продати їх так, як “capacity building”.

Насправді працівники міжнародних організацій давно знають усе це. Наприклад, про “Transparency International” 2000 року була стаття, що все це — public perception, проблема публічного сприйняття, і воно не працює. Чим більше говориш про корупцію, тим більшою вона здається людям. Для нас це досі актуально.

Цілком поділяю претензію до мемуарів Терлецького. Колись у ще радянському Львові моїй бабусі сказали: “Харків — та хіба то Україна?” Таке заслуговує на осуд.

У мемуарах із безліччю прекрасних, смішних і повчальних історій, однак, сприяє те, що Терлецький завжди називає СРСР Росією, Радянською Росією або й Російською імперією і ніколи не виокремлює жодну з республік, навіть УРСР. Так, питання про роль і статус УРСР усе ще дискусійне, але неприємно читати, що до села, де вчився малий Стефан, «прислали вчительку-росіянку з Києва», або коли Терлецький називає Київ чи Харків частиною «Радянської Росії». Загалом це поширена практика другої половини XX століття — ототожнювати СРСР і Росію, тож немає нічого дивного, що Терлецький писав саме так. Також у тексті є декілька невідповідностей подій та сюжетів, але це невіддільний «гріх» мемуарів: завжди можна щось забути чи переплутати. Добре, що з книжкою попрацював редактор і виніс декілька таких моментів у примітки.

Олександр Сапронов.

“Болгарське пообіддя”... Що ж, можу сказати, що я чув про Георгія Господинова, і що мені це абсолютно чуже. Звучить, як черговий постсоціалістичний пізній постмодернізм з переходом у метамодернізм: ігри з текстом і чуттєвість. Не моє. Ординарна сивочола писанина, просякнута ностальгією.

До речі, не зовсім розумію, чому Буття цитується в перекладі Турконяка. Греко-католицьке лобі в статті про болгарського письменника???

“Чи перекладна болгарська туга?” — питається Господинов. Хех, як на мене, аж надто добре, що аж псує філософствування (туга).

Село, сад, черешні, мухи, смерть батька — про таке пише Господинов. На позір, звичайне старече занурення в дитячі спогади. Можливо, секрет у майстерному слові, але таке рецензія не передає. Чесно кажучи, не розумію, нащо перекладати подібне, бо в нас таких писак своїх вдосталь.

Завершують номер суть некрологи музикантів Ігоря Блажкова і Романа Кофмана. Ну, як на мене, обидві літературні газети були цікавіші за журнал. На цьому експеримент передплати завершено.

Вибори мертвого мера

Добірка абсолютно неактуальних дописів про місцеві вибори 2020 року. Можливо, комусь буде цікаво пригадати те гротескне харківське змагання із присмертним Геннадієм Кернесом.

Нова Юлія української політики

Оригінально публікація на ЖЖ від 07.09.2020.

Прочитав агітаційну газетку.

Інформаційний вісник Блоку Світличної «Разом» починається з інтерв'ю господарки Блоку, а те — із очевидно справедливого звинувачення чинної влади в економічній неефективності. Далі критика Уряду за відсутність програми, Верховної Ради — за бездумний турборежим. А ще критика законів про гральний бізнес і ринок землі.

Ну, особисто я байдужий до теми казино, чи навіть радше за їхню легалізацію. І абсолютно точно за впровадження продажу землі. Тому цей популізм, хоч і очікуваний, та трошки засмутив.

Далі у Світличної в газетці йде обурення нецільовим використанням корона-вірусного фонду й різкий перехід до гани харківського самоврядування. На жаль, замало конкретики в

критиці буквально всього. Тому після прочитання матеріал видається суцільною ностальгією за минулими успіхами в кріслі керівника ОДА. Однак йтиму по порядку написаного.

Світлична пропонує затвердити програму «одного покоління», себто 25-річку. Особого сенсу не бачу. Наявність програми не гарантує виконання, особливо в умовах мінливості державного курсу, зав'язаного на симпатії чергового чинного президента. Навіть євроатлантична інтеграція, прописана в Конституції, не заважає поки чинному пропагувати скепсис щодо майбутнього членства нашої країни в НАТО та ЄС. 25-літню урядову програму ігнорувати буде ще простіше.

Далі по тексту Світлична виступає за ствердження місцевої влади, за опору на неї в економічному розвитку країни. Здорове бажання. По суті, продовження порошенківської ідеї децентралізації, яку зараз активно саботують Зелені.

В інфографіці Юлія трошки хвалиться своїми економічними успіхами в бутність облголовою, а також рейтингами довіри: конкурентами в опитуваннях виступають Фельдман, Чернов, Кучер. Опитування від групи «Рейтинг». Щоправда одне з них дивне: *про вибори губернатора*. Обласні голови в Україні ніколи не обиралися всенародно. Голов державних адміністрацій завжди призначав президент — на свій розсуд, аж поки Порошенко не запровадив конкурсний відбір, але це все одно не вибори. Хай там як, серед циферок є одна варта уваги поза контекстом місцевих виборів у Харкові: 59% опитаних на Харківщині незадоволені діяльністю Найвеличнішого лідера світу й нашої держави. Цифра липнева.

На наступній сторінці нудьга: регалії народної депутатки і її роз'їзди по всяких весях. Пані двічі ставала віце-президентом Палати регіонів Конгресу місцевих і регіональних влад Європи, є доктором наук.

Аж на 5 сторінці вісника нам нарешті представляють команду:

- Ігор Черняк, харківський міський депутат;
- Євген Красников, малоданилівський депутат;
- Олена Горошко, професор;
- Микола Сапелкін, атошник, роганський депутат;
- Дмитро Булах, харківський обласний депутат.

Власне, саме особа Булаха зробила в моїх очах Блок Світличної *достойним* варіантом для голосування. Маю великий кредит довіри до цього політика.

На цьому програмна й політична частина вісника завершується. Далі роз'яснення щодо виборчого процесу, краєзнавчі замальовки, гороскоп та анегдоти.

Порохоботи Харківщини

Оригінально публікація на ЖЖ від 29.09.2020.

Продовжуємо гортати агітаційну літературу, яку поширюють на вулицях Харкова. Минулого разу я оглядав газету Світличної, а сьогодні нахабно взяв агітку «Європейської Солідарності». Зухвалі порохоботчики самовпевнено сидять у наметі і зовсім не намагаються всучити тобі в руки примірник свіжонадрукованої макулатури, чим нехтують нашими політичними традиціями.

Перша шпальта повністю присвячена злочину дня — клятому смердючому коксохіму «Новомет». Виграшна стратегія. Навіть дивно, що я поки не бачив, щоб решта політсил піднімала цю тему.

Друга сторінка представляє двох головних висуванців від харківського осередку партії: Галину Куц і Олега Абрамичева.

Куц Галина Михайлівна — професор кафедри політології, соціології та культурології Харківського педагогічного. Себто в певному роді політика це її фах, хоч досі вона політиком не була. Виступає за правильні патріотичні інформаційну й освітню політики, підтримує курс на децентралізацію, — коротше, вторить лінії партії. А лінія в партії добра.

Олег «Піротехнік» Абрамичев (по батькові в тексті не помітив) — волонтер і «просто хороший хлопець», позаяк інших його занять і регалій газета не згадує. Є кандидатом ЄС на посаду Харківського міського голови. Добродій твердий противник реваншу. Підкреслюється, що свою програму кандидат написав особисто. Щоправда виписані її «основні напрямки» звучать аж надто стандартно чи навіть як просто обов'язкові: бюджет міста, охорона

здоров'я, будівництво й архітектура, освіта, наука, культура, інфраструктура, транспорт. Що ж, вірю, що писав сам.

Третя сторінка поділена між двома блоками: соціологія і «методичка для історичної полеміки з ватою» (під заголовком «Український Харків»).

«Методичка» представляє з себе добірку коротких біографій видатних харків'ян-патріотів: Сумцова, Міхновського, Отамановського, Удовиченка і Сергія Прокоповича Тимошенка.

Соціологія ж наведена для переконання читача в тому, що «Солідарність» усе ще стронг! Згадується кількість голосів за Порошенка та ЄС на обох останніх виборах, наводяться відсотки незадоволення діяльністю «Слуг». ПРЯМИМ текстом запевняють, що вихід Райніна й Світличної жодним чином не підважує позиції харківського осередку «БППістів». Очевидно, це був насправді болючий удар. Й образа дуже сильна: «Разом!» згадують поряд із Блоком Кернеса й ОПЗЖ.

На останній сторінці знаходжу розгадку усієї тієї жовчі, якою пані Фріз плювалася на Юлію Світличну під час довиборів у Верховну Раду, — Ірина Фріз очолила осередок ЄС на Харківщині.

На звороті окреслюється діяльність харківських ЄСівців, при цьому з легким ухилом у новомодний фемінізм. Чому саме «жінки-кандидатки» (плеоназм) потребували тренінгу з ведення виборчої кампанії мені незрозуміло. Про тренінги кандидатів-чоловіків ні слова. Діяльність осередку цілком відповідна міському масштабові: велопробіги, вікторини, документальні стрічки — звичайне здорове життя міста. Навіть дивно, що в нас такими речами опікуються політичні партії, а не «безбарвні» ГО.

Також до газети я взяв якийсь флаєр з пунктами, але там суцільна вода «за все хороше»: якийсь абстрактний «розвиток людського капіталу», «створення нових робочих місць» (після Зеленського це вже мем). Єдине, що привертає увагу, — половина з них «зелені» в старому сенсі, цебто екологічні.

Ну, подивимося у кінці жовтня, скільки ЄСівців заїде в міськраду на горбі коксохіму.

Сині професіонали

Оригінально публікація на ЖЖ від 09.10.2020.

Ймовірно, низка моїх передвиборних дописів обірвалася б на другому, якби не випадок. Не мав наміру підходити й брати «регіоналівську» агітацію, та вона сама трапила мені до рук. Два примірники такої собі «інформаційно-агітаційної газети» були засунуті якимось невідбулим читачем за ручку дверей станції метрополітену.

Перше, на що звертаєш увагу, — що Опозиційний блок «За життя» посоромився на першій шпальті розмістити логотип і написати великими літерами свою назву. Натомість агітка видає себе за якусь аналітичну періодику. Звісно, жодної аналітики всередині не знайти. Водночас стилістика впізнавана й, думається, мусить обдурити не стільки патріотичного виборця, скільки потенційного виборця Кернеса. І саме до Кернеса вона нещадна.

Дивно таке зазначати, але такої нищівної критики чинного міського голови Харкова я ще не бачив у виборчій агітації. Газета буквально починає з того, про що всі харківські патріоти думають, але чомусь у двох попередніх агітках промовчали: Харків гине під непомірною фінансовою вагою парків-зоопарків. Охорона здоров'я, водо- і тепlopостачання — все розвалюється, а Гепа тим часом розставляє горезвісні коштовиті лавочки. «За животіння» йдуть на вибори під зрозумілим, простим і ефективним гаслом: «Центр міста — кожен двір», — цебто виступаючи за розвиток периферії й інфраструктури.

Чому ж ці «юпітери» дозволяють собі те, на що не наважуються «патріотичні бички»? Місцевий осередок очолили Райнін і Фельдман. Можна сказати, що це давня і реальна дієва опозиція до міні-режиму Гепа. Опозиція не ідеологічна, а суто економічна. Війни Кернеса і

Фельдмана за ринок Барабашова тривають не перший рік. До речі, це люди без значного негативу за плечима — у випадку Фельдмана навіть навпаки: харків'яни люблять його галерею й екопарк, не гребують його безмежним базаром. Та на жаль, короля робить почет. На останніх сторінках агітки захований увесь гній цієї політичної сили: одіозні Лесики (2 штуки), Скоробагачі (теж не один) та інші.

Тож, хоч цього разу «регіонали» утрималися від антиукраїнської риторики і навіть кажуть правильні речі, мушу сказати їхній політсилі очікуване «Ні». Однак думаю, у місцевого осередку ОПЗЖ є добрі шанси стати переможцем грядущих виборів. Особливо на тлі хвороби головного фаворита гонки.

Кернес — наш мер / Кернес ваш вмер

Оригінально публікація на ЖЖ від 15.10.2020.

І знову випадок подовжує мою низку оглядів друкованої харківської агітації: родич узяв пакет від Блоку Кернеса.

Схоже, «Успішний Харків» зовсім не докладает зусиль. Газетка — суцільні беззмістовні «біографії» висуванців у форматі «народився, відучився і поки що не вмер».

Листівка, що йде доважком, трохи більш інформативна. Нас запевняють, що гепинці «небайдужі до історії міста», «створюють умови для комфортного життя» і «відповідають за

вчинки». Коротше, сцють в очі, не слабше за «Слуг». Але головне послання бомажки: Кернес живий і безальтернативний!

Хтось таки здох. Коли не фізично, то політично.

P.S.: Якщо з такою агітацією переможе знову Гепа, тоді харків'яни не кращі за індіанців, котрі продали батьківщину за намисто.

Спогад радянського читача

Оригінально публікація на ЖЖ від 12.01.2021.

2020 рік був дивним у багатьох сенсах і, на щастя, не завжди в поганих. Зокрема є щось дивне у тому, щоб почати передплачувати паперовий журнал у XXI столітті, витягати зі своєї поштової скриньки не лише рекламу й рахунки, а надто не бути при цьому сивим і зморшкуватим дідом. Хоча останнє, гадаю, вже недалеко.

Звісно, я жартома перебільшую. Адже зі своїм коротким віком я не був свідком докорінно інакшої епохи, якою були вже далекі радянські часи. Тож тим паче символічно, що згадана сивина наздоганяє мене на сторінках випсаного «Всесвіту». Чи точніше спомин про її, чужої сивини, радянську молодість.

Всі ми знаємо легенду про найбільш начитаний багатонаціональний народ СРСР. А ті, хто читали тоді, пам'ятають нюанси читання у Країні Рад. До вашої уваги кілька з них у цитатах із листа Сергія Свириденка до редакції журналу.

Потім дізнавався, що книжки без обкладинок — це репресовані книжки, вилучені із шкільних бібліотек. Директори шкіл повинні були ті книжки знищувати. Просто палити. Бабуся обривала обкладинки і показово їх «утилізувала». А решту ховала у скринях. Рік за роком.

Спасення книг — сильний образ. Не знаю, тут краще згадати Бредбері, Рейх чи менш відомі кримські й донецькі вогнища з підручників рідної мови й історії? Однаково така практика ставить більшовиків у ряд із найгіршими персонажами вимислу й історичної дійсності.

Добре пам'ятаю, що у 70-ті з 80-ми велика (ще й дуже тоді популярна) література у книжкових магазинах була доступною хіба що по блату. А блату у нас не було.

Хоч не був очевидцем, можу підтвердити, що книжковий «ринок» СРСР мало відрізнявся від м'ясного тої ж епохи. Навіть принцип доважків діяв такий самий. Я успадкував від діда кілька сміттєвих книжок, нав'язаних йому «у доважок».

Якось у відрядженні, в Москві 80-х, встиг купити у кіоску «Иностранную литературу». Черга була. Наївно смакував наперед. Ще б пак — столичний журнал. Яке ж було розчарування від того знайомства! Пісний, прісний, заполітизований академічно-радянський часопис! На тлі «Всесвіту» виглядав якимись «Материалами пленума КПСС».

А про вихолощеність тодішньої перекладної літератури слід писати окремий допис.